

Publiseringsfond: Hva er godt, og hva er galt med dem?

Publiseringsfondet ved UiT Norges arktiske universitet

Foredrag på det BIBSYS-konferansen
Trondheim, 12. mars 2014

Jan Erik Frantsvåg
Open Access-rådgiver
Avdeling for IT, formidling og utvikling
Universitetsbiblioteket

Gull Open Access (Gull OA)

- Gull OA innebærer ikke nødvendigvis mye gull
- Gull OA betyr tidsskrift som gjør alt sitt vitenskapelige innhold fritt tilgjengelig på internett
 - Fortrinnsvis med en lisens som også tillater gjenbruk, f.eks. egenarkivering
- Gull OA kan ikke finansieres gjennom leserbetaling
 - Noen andre må betale det publisering koster
 - Også OA-publisering har kostnader!
 - Vertsinstitusjon eller tredjepart
 - Svært vanlig modell, rundt 70 % av tidsskriftene i DOAJ
 - Forskningsfinansiøren
 - Publiseringen en siste, men uomgjengelig nødvendig del av forskningsprosessen
 - » Liten verdi i forskning som ikke blir publisert
 - Representert ved forfatteren
 - «Forfatterbetaling», «Article Processing Charge» (APC), «Author-Side Payment»
 - Forfatteren selv
 - Unntaksvis, men er ikke så uvanlig som det burde være

Forfatterens dilemma

- Betale fra et begrenset forskningsbudsjett for å publisere i et OA-tidsskrift
eller
- Publisere gratis i et tradisjonelt tidsskrift («Toll Access», TA)
- Det siste alternativet er vesentlig dyrere for (forsknings-)samfunnet enn det første
 - Men har gunstigere effekt på forskerens eget budsjett
- Fondets rolle:
 - Å utligne forskjellen mellom modellene for forfatteren
 - Like billig å publisere OA som TA
 - «Level playing field»

Hybrid

- Hybridpublisering er at et abonnementsbasert tidsskrift tilbyr forfatteren å gjøre sin artikkel OA mot et «lite gebyr»
 - Industristandard er USD 3000
 - Veldig populært hos utgivere
 - Finnes knapt et tidsskrift som ikke tilbyr det i dag
 - Veldig populært hos forfatterne
 - Kan både fortsette å publisere i vante kanaler OG oppfylle forventninger og ønsker om OA
 - Veldig lite populært hos dem som skal betale
 - Gode grunner til å anta at vi betaler dobbelt for samme tjeneste
 - Ev. rabatter tilfaller ikke dem som betaler for artiklene, men alle abonnenter
 - Ingen har observert forventede prisnedganger som følge av hybrid-bruk
 - Det koster vanligvis mer å frikjøpe en hybridartikkel, enn å publisere en artikkel i et Gull-OA-tidsskrift
 - Forskning antyder en bruk på 1–2 % av potensialet i snitt

Etablering av fondet

- UiT veldig OA-vennlig
 - Ønsker å bidra til mer OA
 - OA-policy vedtatt oktober 2010
 - Punkt i vedtaket: Vurdere fond ved budsjettfordelingen
- Budsjettfordelingen for 2011 ga 300 000 til et slikt fond
 - UB og Forskningsavdelingen fikk i oppdrag å lage regelverk
 - UB skrev, AFU rettet
 - Regelverk klar tidlig i februar 2011, og fondet startet sin virksomhet

Hva gjør andre?

- UiA og HiTelemark etablerte fond i 2010
- UiT og Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten i 2011
- UMB og HiBu i 2012
- UiO, NTNU, HiOA, UiN, UiB i 2013
- Se http://www.ub.uit.no/wiki/openaccess/index.php/Oversikt_over_publiceringsfond
 - Og http://oad.simmons.edu/oadwiki/OA_journal_funds (hvor flere norske mangler ...)
- Forskningsmeldingen (2013) viser til UiT, og anbefaler andre å etablere tilsvarende løsninger ([Meld. St. 18 \(2012–2013\)](#) Lange linjer – kunnskap gir muligheter)
- En stor andel av forfatterne i UH-sektoren er dekket av fond
- Andre sektorer er dårlig dekket av fond
 - Men vi har lite informasjon om hva som skjer i helse- og instituttsektoren på dette området

Regelverket vårt

- Mål: Enkelt og effektivt
 - Ingen vurderinger og komitebehandlinger
 - Ja/Nei-spørsmål
 - Saksbehandler med alle fullmakter
 - Kopi til andre, ev. kritikk i ettertid
 - Spør, om det er tvil
 - Ingen klagerett (formelt)
- Det kan gjøres unntak fra ethvert krav, om dette er motivert
- Alle regler kan endres uten varsel
 - Ingen endringer hittil

Flere regler ...

- Kriterier:
 - Korresponderende forfatter søker og er tilknyttet UiT
 - Ansatt hel/bistilling, student (PHD, Master)
 - Tilknytning fremkommer i artikkelen slik at UiT får poeng
 - Tidsskrift i DOAJ (OA) (Directory of Open Access Journals, <http://www.doaj.org/>)
 - Tidsskrift i NSDs kanalregister på nivå 1 eller 2 (kvalitet) (<https://dbh.nsd.uib.no/publiseringskanaler/Forside>)
 - Ikke ekstern finansiering disponibel til APC-betaling
- Dekker kun ekstrakostnader til OA-publisering
 - Ikke «normale» ekstrakostnader som man møter i alle tidsskrift
 - Sider/ord, illustrasjoner, farger, språkvask
 - Primært artikkelbetaling (APC)
 - Kan også dekke «submission charges» i et OA-tidsskrift
 - Er et alternativ/supplement til APC
- Dekker ikke hybrid-publisering

Ett resultat

- Jevnt over rask saksbehandling
 - Svar samme eller senest neste dag, om det ikke er spesielle problemer
 - Ved fravær kan det ta noe lenger tid, men oftest ikke
 - Én hovedsaksbehandler, med to vikarer
 - Alle får e-post om nye søknader
 - Bra tilfredshet med saksbehandlingen

Dette skjer ikke hver dag ...

Fra: morten skandfer <morten.skandfer@gmail.com> Sendt: to 27.02.2014 11:35
Til: Postmottak UIT
Kopi: ☒ UB-Fond; Dahlberg Elisabeth
Emne: Fwd: Open Access Søknadsskjema_2014-01-15

Fra: Frantsvåg Jan Erik Sendt: to 27.02.2014 11:35
Til: morten.skandfer@gmail.com
Kopi: Dahlberg Elisabeth
Emne: Søknad om støtte til publisering av artikkel i BMC Musculoskeletal Disorders

Jeg viser til din søknad av i dag, og har gleden av å meddele at søknaden er innvilget.

Fra: morten skandfer <morten.skandfer@gmail.com> Sendt: to 27.02.2014 11:40
Til: Frantsvåg Jan Erik
Kopi:
Emne: Re: Søknad om støtte til publisering av artikkel i BMC Musculoskeletal Disorders

Hei, takk for raskt og positivt svar. Dere må ha verdensrekord i saksbehandling!

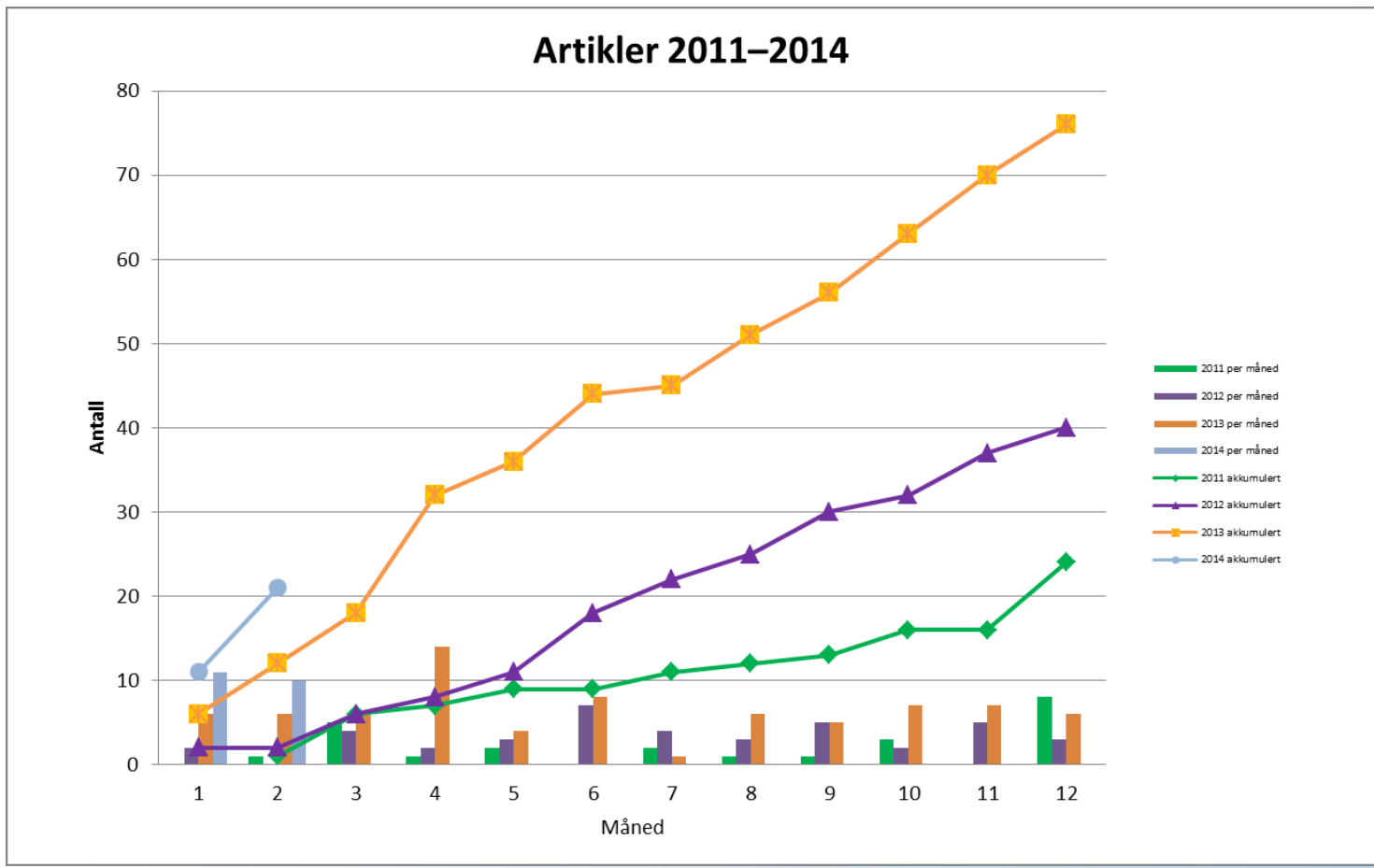
Andres regelverk

- Ligner gjennomgående svært på vårt ...
- Et par vesentlige unntak
 - UiA: Støtter kun publisering i tidsskrifter som er medlemmer av OASPA (Open Access Scholarly Publishers Association), <http://oaspa.org/>
 - For å sikre kvalitet både mht. OA og mht. faglighet
 - UiB: Støtter også hybridpublisering, som en forsøksordning
- Ved å basere seg på DOAJ kan man støtte tidsskrifter med heller tvilsom OA
 - Les-på-vårt-nettsted-OA (fysjom!) uten egenarkiveringsmuligheter
 - Én mulighet er å forlange at innholdet skal ha en CC-lisens
 - Se <http://creativecommons.org/>
 - Det gir god OA
 - DOAJ arbeider med å implementere strengere kriterier
- Slike regler gjør kvaliteten på det man støtter, bedre – men gjør det vanskeligere å finne ut av for forskeren. Og det kan ta mer tid.
 - Bedre å la DOAJ og NSD gjøre jobben, for oss alle?

Budsjettene og bruken

År	Budsjett	Søknader	Antall	Innvilget	Antall	Aktive	Antall
2011	300 000	205 466	26	185 704	25	171 223	24
2012	309 000	494 040	53	424 077	48	343 661	40
2013	1 000 000	1 208 573	101	1 015 806	90	830 497	76
2014	1 300 000	346 420	27	259 420	21	259 420	21
2011-2013	1 609 000	1 908 079	180	1 625 587	163	1 345 380	140
Totalsum	2 909 000	2 254 499	207	1 885 007	184	1 604 800	161

År	Økning i beløp	
	Søknader	Innvilget
2012	240 %	228 %
2013	245 %	240 %

Søknadstidspunktet

- Vi ber om søknader før innsending av manus
 - Avklare alle forhold, og om forfatter får penger, før midler forpliktes
 - En del søknader blir avvist av ulike grunner
 - Ikke-tellende tidsskrift
 - Hybrid-tidsskrift
 - Forfatter tilfredsstillter ikke tilhørighetskravene (randsonen)
 - Får mer effektiv fakturabehandling
 - Faktura belastes fondet direkte
 - Ingen ompostering av interne belastninger
 - Forutsetning for effektiv håndtering av konto hos utgiver
 - P.t. BioMed Central, forhåndsbetaling

Det tar tid å få full oversikt

Innvilget	Betalt				Ubetalt	Ant. ubetalt	Totalsum
	2011	2012	2013	2014			
2011	90 404	66 675			14 144	1	171 223
2012		215 499	96 688	6 315	25 157	3	343 661
2013			415 826	76 570	337 629	29	830 026
2014				65 267	189 195	16	254 462
Totalsum	90 404	282 175	495 699	47 356	683 738	49	1 599 371

- Det kan ta tid før en artikkel blir antatt og vi belastes
 - Normalt belastes vi samme eller neste år
- Noen utgivere glemmer å ta seg betalt
- Noen fakturaer gjemmes på prosjektkonti og må lokkes frem
- Noen artikler burde kanskje gis opp og få en verdig død?
- BMC har 54 % av alle artikler, 65 % av alle ubetalte artikler (antall)

Hvem får penger?

	Artikler 2013	Fondsfinansierte artikler 2013	Fondsfinansiert andel
Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi	234	12	5,1 %
Det helsevitenskapelige fakultet	600	31	5,2 %
Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærer	149		
Fakultet for naturvitenskap og teknologi	229		
Tromsø Museum - Universitetsmuseet	43	2	4,7 %
Det juridiske fakultet	20		
Det kunstfaglige fakultet	1		
Universitetsbiblioteket i Tromsø	12		
Administrasjonen	2		
Totalsum	1290	45	3,5 %

- Helse får flest artikler finansiert, men BFE har samme relative andel finansiert, det har TMU også
 - Jur.fak. og Kunstfak. har få muligheter
 - HSL publiserer i tidsskrifter det er gratis å publisere i
- Det er NT-fakultetet som «sliter» – hvorfor?
- Totalt ca. 16,5 % OA – fondet finansierer altså ca. 20 %. Resten finansieres over andre budsjetter, eller er i OA-tidsskrifter som ikke tar seg betalt.
- Antall artikler er foreløpige tall fra CRISStin
- Fondsfinansierte artikler er artikler finansiert av fondet, som inngår i rapportering for 2013

Hvem får penger?

Kategori	Stillinger	Artikler	Stillinger per artikkel	Artikler per stilling
Førsteamanuensis	295	15	19,6	0,05
Forsker	128	8	16,0	0,06
Stipendiat	325	29	11,2	0,09
Postdoktor	87	2	43,5	0,02
Professor	274	13	21,1	0,05
Sum	1 108	67	16,5	0,06

- Stipendiatene ser ut til å få relativt mest, postdoktorene relativt minst, så professorene. Alderssammenheng? – eller tilgang på forskningsmidler?
- Stillingstall fra DBHs tall for 2013
- Artikkeltall er foreløpige tall fra CRISStin, 9 artikler tilhørende diverse kategorier holdes utenfor

Konto hos BioMed Central (BMC)

- Lettvint – sparer mye fakturahåndtering
 - Både for fondet, forskeren og enheten
 - Dette gjør også prosessen raskere – BMC avventer ikke betaling gjennom UiTs fakturahåndteringssystem
 - Får rabatt – 10–15 % avhengig av saldo
- Når søknaden kommer for sent, derimot ...
 - BMC er et uoversiktlig byråkrati
 - e-poster blir ikke alltid grepet fatt i
 - Dette varierer, fra elendig til glimrende!
 - sendte nettopp en e-post, første reaksjon var en e-post en uke senere, som skulle undersøke min tilfredshet med svaret jeg (ikke) hadde fått ...
- Krever forhåndsgodkjenning
 - Det betyr at man til enhver tid har mange artikler «in process» og må holde en manuell oversikt over forpliktelser

Konto hos BMC

- Forfatterne blir gjort oppmerksom på fondet ved innsending
 - Trolig får vi derfor større bruk av fondet mht. BMC-artikler enn for andre forleggere
 - Overforbruk?
 - Dette medfører også ventetid og stress
 - Må vente på «koden» - får spm. om den under innsending.
 - -> Krav om rask saksbehandling
 - Lærer om fondet -> vet om det til neste artikkel, uavhengig av forlag

Skjev fordeling mellom utgivere som tar betalt (2013-tall)

Utgiver	Fondsfinansiert			Fondets andel
	Nei	Ja	Sum	
BioMed Central	32	21	53	39,6 %
BMJ Journals	5		5	
Canadian Center of Science and Education	1		1	
Co-Action Publishing	5		5	
Copernicus Publications	7		7	
Dove Medical Press	1		1	
EDP Sciences	1		1	
Elsevier	1		1	
Frontiers Media	1	3	4	75,0 %
Hindawi Publishing Corporation	8		8	
Institute of Physics (IoP)	1		1	
JMIR Publications	4	3	7	42,9 %
MDPI AG	4	3	7	42,9 %
Nature Publishing Group	1		1	
Optical Society of America (OSA)	1		1	
Oxford University Press	1		1	
Public Library of Science (PLoS)	35	5	40	12,5 %
Society for Publication of Acta Dermato-Venereologica	1		1	
The Resilience Alliance	1		1	
University of Otago	1		1	
University of Pitesti	1		1	
Wiley	1	6	7	85,7 %
Totalsum	114	41	155	26,5 %

Innstramminger fremover?

- Budsjettaket kan medføre behov for innstramminger
- Hva kan strammes inn?
 - Antall artikler per forsker per år
 - Kun 46 artikler er ikke forfatterens første artikkel
 - De 46 forekommer over flere år, og involverer 31 forfattere
 - -> Lite å spare, men noe
 - Beløpsgrense per artikkel
 - Fornuftig, men koster arbeid
 - Få dyre artikler
 - Dyreste 2013: 16 000, snitt 10 200. Hva skal være en fornuftig grense?
 - Kun CC-lisens
 - Kun 4 artikler av 161 har ikke CC-lisens ...
 - Mindre generøs overfor dem som i utgangspunktet er eksternt finansiert
 - Vanskelig! – og fort arbeids- og konfliktkrevende
- Tallene indikerer at det å stenge BMC-kontoen, trolig er det som har størst effekt!
 - Selv om vi da mister rabatten
- Samtidig skulle vi ønske å kunne bruke midler på å støtte OA-monografier ...

Har fondene en fremtid?

- Bør ikke ha en fremtid – de ble etablert for å stimulere til overgang til OA-publisering
 - Når OA-publisering har fått en betydelig markedsandel, bør fondene avvikles
 - Vi tenker på et tall rundt 35–40 %
 - Per i dag 16–17 %
- Erstattes med generelle OA-stimulerende tiltak i den interne fordelingen
 - F.eks. et standard beløp per publisert OA-artikkel
 - Når denne informasjonen lett lar seg hente ut
 - Reduserer de administrative behovene
 - Det er en del administrasjon rundt det å ha et fond
 - Ikke beslutningene, men oversikt og rapportering
 - Gjør forfatteren prissensitiv
 - Bedre økonomi for forskeren ved å velge rimelige tidsskrift
 - Viktig for å få priskonkurransen mellom utgivere/tidsskrift

Ta gjerne kontakt for mer informasjon!

Jan Erik Frantsvåg jan.e.frantsvag@uit.no 77 64 49 50

